

OntwerpLab voor de Klimaatrobuuste Stad

Conferentie Klimaatadaptatie Zuid Nederland
Deelsessie Integraal Ontwerpen

Ruud Koch 27 juni 2019

OntwerpLab voor de Klimaatrobuuste Stad

3 jarig samenwerkingsverband 2018 – 2021

Urban Labs TU/e
Waterschap De Dommel
Gemeente Eindhoven

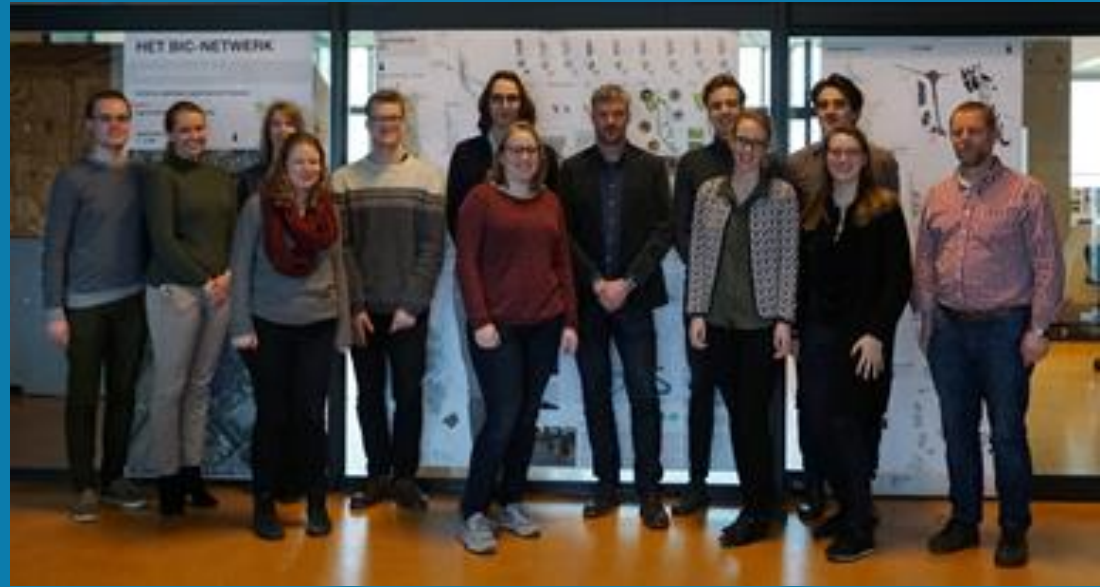
Aanleiding OntwerpLab

2016 Bijeenkomst TU/e en Dommel over water en stedenbouw

Conclusie

Klimaatbestendig Nederland vraagt om nieuwe generatie waterbewuste ontwerpers omdat klimaatadaptatie een integrale ruimtelijke opgave is, waarbij water een ordenend principe is.

De TU leidt ontwerpers van morgen op.

Doel OntwerpLab

- Door ontwerpend onderzoek verkennen hoe het klimaatrobuust maken van de stad meerwaarde kan opleveren door het vergroten van ruimtelijke kwaliteit en een slimmer gebruik van ruimte en netwerken.
- Inzichten moeten er aan bij dragen dat klimaatbestendig en waterrobuust ontwerpen een vanzelfsprekend uitgangspunt wordt bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen.
- Het agenderen van oplossingen voor klimaatadaptatie in onze leefomgeving bij overheden, ingenieursbureaus, particulieren, ruimtelijke ontwerpers en bij onze studenten.

Aanpak OntwerpLab 3 fasen

- Half jaarlijks Urbanism masterproject
 - Studenten ontwerpen klimaatrobuuste alternatieve oplossingen voor bestaande plannen
 - Begeleiding en beoordeling door experts uit het werkveld
 - Afsluitend symposium
- Projectresultaten worden verdiept, geëvalueerd en gedeeld met professionals die betrokken zijn bij de ontwikkeling van de klimaatrobuuste stad
- Delen van de lessen uit de case studies met de brede vakwereld d.m.v. symposia, bijdragen aan congressen en publicaties

Opgave masterproject

Bestaande stedenbouwkundige opgave en pve
Klimaatrobustheid als uitgangspunt

Beleidsregel (klimaattool) gemeente Eindhoven als leidraad

Masterproject 2018 - 2019

Brainport Industries Campus BIC

200 ha bedrijventerrein voor de hightech maakindustrie tussen het Eindhovens Kanaal en de A2

Masterplan BIC door Enno Zuidema stedenbouw / Dona stedenbouw

BIC complexe opgave

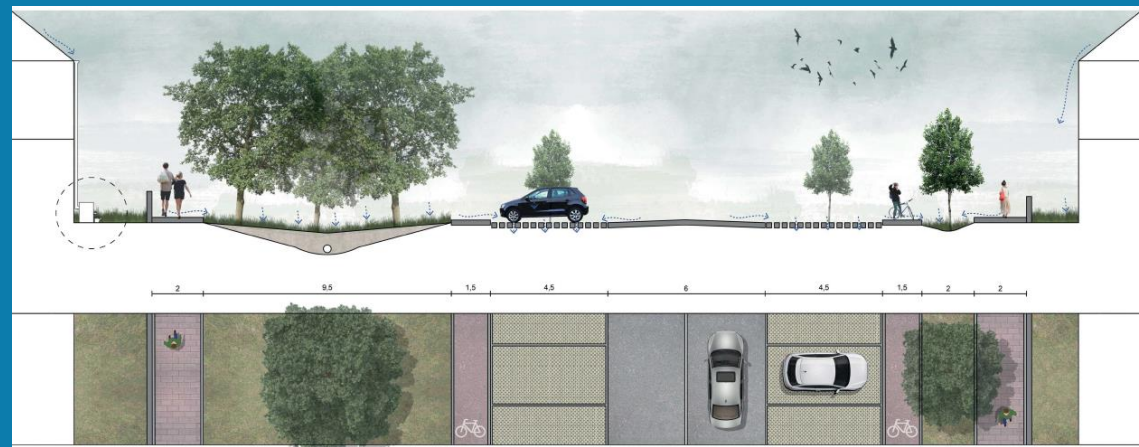
Invloeden op het ontwerp van het Masterplan:

Vliegzone vliegveld Eindhoven, Natuur Netwerk Brabant, de Ekkersrijt, ontsluiting en verkeersstructuren zoals de Slowlane en de Challenge, duurzame mobiliteit, expeditieverkeer, parkeeropgave, waterberging, energievoorziening etc..!

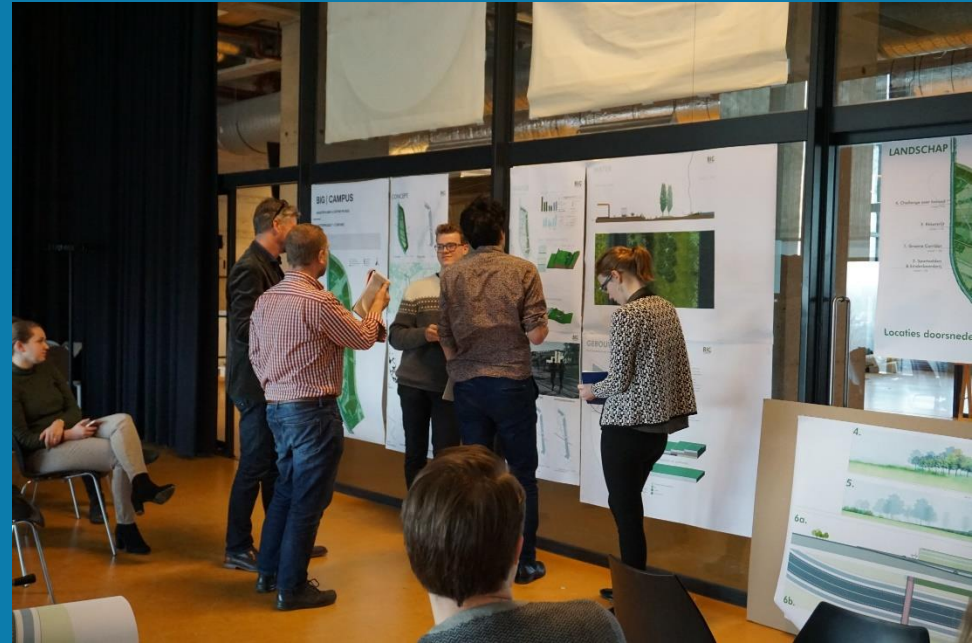
BIC vraagstelling studenten

- Ga uit van het bestaande pve uit het masterplan
- Hoe kan je opgaven met elkaar verbinden om een hogere (ruimtelijke) kwaliteit te halen?
- Wat is het effect van klimaatrobustheid op de omvang, het karakter en de positionering van de gebouwen
- Kan de doelstelling van BIC daarmee versterkt worden?
- Denk niet in belemmeringen of restricties, maar ontwerp vanuit potenties, kansen en kwaliteiten.

BIC aanpak masterproject

- Analyse gebied en masterplan
- Analyse klimaatrobustheid
- Alternatieve stedenbouwkundige concepten
- Ontwerpen integraal watersysteem
- Klimaatrobustheid in beeld brengen
- Conclusies

BIC studentenplannen

BIC-Link

Patrick Limpens | Martijn Hottenhuis

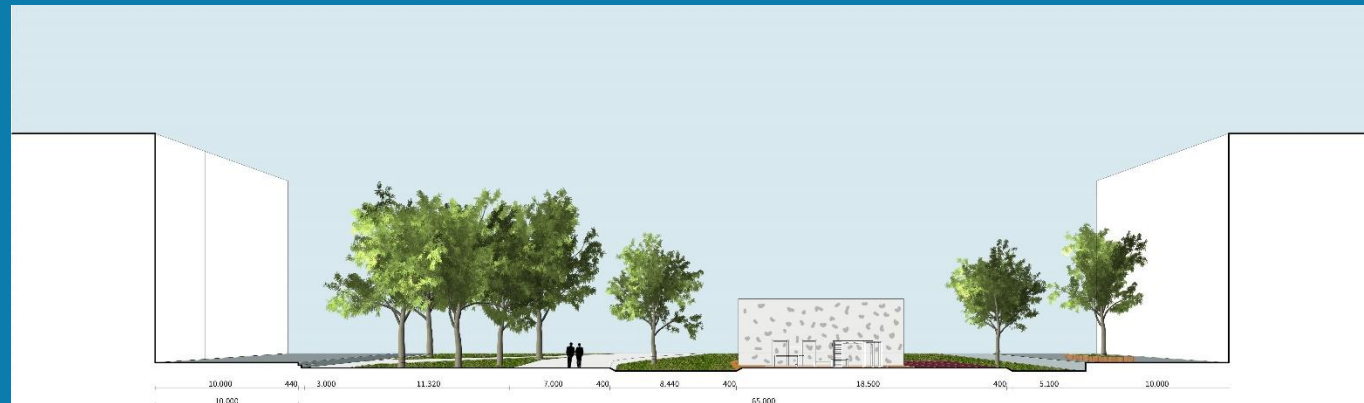
- Bundelen programma
- Combinatie gebouw en Challenge
- Verleggen Ekkersrijt
- Robuuste ecologische zone
- Maximale waterberging in beekdal
- Beleefbaar maken van water

BIC Green Line

Anoek Seweuster | Pim Haring

- Campuspad als drager
- Introvert plan
- Centraal lineair stadspark
- Samenhang en identiteit voor campus als geheel
- Watersysteem als onderdeel van campuspad
- Groenblauwe daken

BIG(C) Campus

Maarten Kamp | Sophie Peters

- 1 gebouw langs A2
- Nieuwe stadrand
- Concentratie van gebouw leidt tot een groot ongefragementeerd groen landschap
- Waterberging in veiligheidszone A2
- Maximaal groen dak
- Combinatie vliegzone, parkeren en logistiek

BIC Valley

Sarah Gebhard | Suzan Evers

- Anticiperen op toename kantoorfunctie door stapeling van programma
- Verminderde voetafdruk, meer ruimte voor groen- en watersysteem
- Waterberging in Ekkersrijt-vallei

BIC ervaringen en inzichten

- Klimaatrobuust ontwerpen draagt bij aan de integrale kwaliteit van een gebied
- Integraal en gelijktijdig ontwerpen is **voorwaarde**: klimaatrobuustheid is geen exclusieve (technische) wateropgave
- Ontwerpend onderzoek leidt tot verschillende vormen van synergie m.b.t. ruimtegebruik en netwerken
- Taken en verantwoordelijkheden moeten helder zijn en de urgentie voor de gehele opgave moet gezamenlijk onderkend worden
- Verschillende soorten specialistische kennis moeten vroeg in het ontwerpproces ingebracht worden
- Regie op gebiedsoverschrijdende netwerken is noodzakelijk

BIC ervaringen en inzichten

Studenten werken in ideale omgeving waardoor echt integraal denken en ontwerpen mogelijk was

- Alle informatie tegelijkertijd
- Niet gehinderd door beleidsregels, sectorale, publieke of politieke belangen
- Alle uitgangspunten stonden beargumenteerd ter discussie

Masterproject 2019 - 2020

Woonwijk Het Ven

Het OntwerpLab gaat op zoek naar kansen om synergie te creëren tussen de opgaven voor energietransitie en klimaatrobustheid

- Transitie naar gasloze wijk
- Project van gemeente en woningbouwvereniging 'thuis
- Aanpassingen woningen
- Sloop-nieuwbouw
- Aanleg warmtenet

Vragen verdiepend gesprek

Waar liggen de grootste kansen en uitdagingen in dit project?
Geef je input vanuit je eigen werkveld en de dagelijkse praktijk voor deze casus.

Waar moeten de studenten zich in verdiepen?

Wat is nodig om deze projecten verder te brengen?

